

19- بخشنامه شماره 153191/93 مورخ 08/06/1393; ترجمه سند نظارت مبتنی بر ریسک برای پیشگیری از پولشویی و تامین مالی تروریسم

موضوع

۹۳،۱۵۳،۱۹۱

۱۳۹۳،۰۶،۰۸

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

به تعالی

سال ۱۳۹۳ سال اقتصاد و فرهنگ با عزم ملی و مدیریت جهادی

جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانکهای دولتی غیر دولتی شرکت دولتی پست بانک و موسسات اعتباری توسعه کوثر مرکزی و عسکریه ارسال می گردد.

با سلام

احتراماً همانگونه که استحضار دارند ترجمه کتاب پیشگیری از پولشویی و تامین مالی تروریسم راهنمای عملی برای ناظران بانکی طی بخشنامه شماره ۹۲،۳۵۹،۵۲۶ مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۰۷ در اختیار شبکه بانکی کشور قرار گرفت. این کتاب حاصل بررسی سیستم نظارتی چند کشور توسط کارشناسان بانک جهانی در مورد چگونگی پیشگیری از پولشویی تامین مالی تروریسم و تعیین سیستم کارا و مفید نظارتی در این خصوص با محوریت اعمال نظارت مبتنی بر ریسک بود یکی از مباحثی که اخیراً در زمینه مقابله با پولشویی در دنیا مطرح شده است مقوله رویکرد و نظارت مبتنی بر ریسک برای پیشگیری از پولشویی و تامین مالی تروریسم است. در این راستا گروه ویژه اقدام مالی نیز در ویرایش جدید توصیه های خود که در سال ۲۰۱۲ میلادی منتشر شد بر این رویکرد تاکید کرده است. افزون بر این کمیته نظارت بانکی بال (بازل) نیز در مقدمه ویرایش جدید اصول نظارتی خود در سال ۲۰۱۲ میلادی این نوع نظارت را مورد اشاره و تایید قرار داده است. با عنایت به موارد فوق ضرورت تهیه سندی در این زمینه محسوس بود از این رو، سند پیوست با عنوان رویکرد و نظارت مبتنی بر ریسک برای پیشگیری از پولشویی و تامین مالی تروریسم» تهیه شد که به پیوست نسخه ای از آن جهت استحضار و بهره برداری تقدیم حضور میشود. امید می رود انتشار این سند زمینه لازم را برای ترویج نظارت مبتنی بر ریسک برای پیشگیری از پولشویی تامین مالی تروریسم در نظام

تهران بلوار میرداده شده ۱۲۴ تلفن: ۱۲۹۵۱

مندونی پستی : ۷۱۷۷ ر ۱۵۸۷۵، فاکس : ۶۶۷۲۵۸۷۴ بیات اینترنتی : www.cbi.ir

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

بانکی کشور مهیا ساخته و امکان آشنایی هر چه بیشتر بانکها و موسسات اعتباری کشور با ابعاد و جوانب

مختلف این رویکرد را فراهم آورد.

شایان ذکر است نسخه ای از این سند در پایگاه اطلاع رسانی بانک مرکزی به نشانی WWW.CBI.IR، بخش نظارت بانکی قسمت مبارزه با پولشویی زیر مجموعه گزیده پژوهش ها در زمینه مبارزه با پولشویی قرار گرفته است و علاقمندان به مطالعه آن میتوانند به نشانی مذکور مراجعه نمایند.

با امید به آن که انتشار اسنادی از این قبیل بتواند به توسعه و تعمیق مفاهیم بانکداری در نظام بانکی کشور بینجامد، خواهشمند است دستور فرمایند سند مذکور در اختیار واحدهای ذیربط در آن بانک موسسه قرار گیرد. ۲۱۰۱۹۹۴

مدیریت کل مقررات مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی اداره مبارزه با پولشویی

عبدالمهدی ارجمند نژاد

۰۲-۳۲۱۵

ترین بلوار میرداده شده ۱۳۷، تلفن : ۱۳۹۵

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مدیریت کل مقررات مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی اداره مبارزه با پولشویی

رویکرد و نظارت مبتنی بر ریسک برای پیشگیری

از پولشویی و تامین مالی تروریسم

ترجمه و تالیف مریم کشتکار

کارشناس اداره مبارزه با پولشویی

اردیبهشت ۱۳۹۳

رویکرد و نظارت مبتنی بر ریسک برای پیشگیری از پولشویی و تامین مالی تروریسم

فهرست مطالب

تمايز بين رويکرد مبتني بر ريسک و نظارت مبتني بر ريسک براي مقابله با پولشويي تامين مالي تروريسم
ديدگاه گروه ويژه اقدام مالي در مورد رويکرد يا روش مبتني بر ريسک و نقش اين گروه در توسعه رويکرد
فوق در خصوص مبارزه با پولشويي تامين مالي تروريسم

۱-۳- اصل کلی ريسک لحاظ شده در توصيه های پيشين گروه ويژه اقدام مالي

۲۳ ساير موارد ريسک خاص لحاظ شده در توصيه های پيشين گروه ويژه اقدام مالي

۱-۲-۳ ريسکهای مورد نظر در خصوص شناسايي دقيق مشتري

۲-۲-۳ ريسکهای مورد نظر در توصيه ۱۵ و ۲۲ پيشين مرتبط با سيستم کنترل داخلي موسسات مالي

۳-۲-۳ ريسکهای مورد نظر در توصيه ۲۳ پيشين در خصوص مقررات و نظارت توسط مقامات

ذيلصلاح

۴۲۳ ريسکهای مورد نظر در توصيه های ۱۲، ۱۶ و ۲۴ پيشين در خصوص مقيد کردن کسب و کارهای غير مالي به در نظر

گرفتن ريسک پولشويي تامين مالي تروريسم

۳-۳ رويکرد ريسک محور در توصيه های تجديد نظر شده گروه ويژه اقدام مالي

ريسک پولشويي تامين مالي تروريسم و نحوه ارزيابي آن

۱۴- بررسي ريسک پولشويي تامين مالي تروريسم

۴-۲ روش يا رويکرد مبتني بر ريسک براي مقابله با پولشويي تامين مالي تروريسم

۴۴ مديريت ريسک پولشويي تامين مالي تروريسم از نظر کمیته نظارت بانکی بال (بازل)

۵ منافع بالقوه و چالشهای رويکرد مبتني بر ريسک در خصوص مبارزه با پولشويي تامين مالي ۲۴ تروريسم (مپ تت)

۱-۵-۱ منافع بالقوه رويکرد مبتني بر ريسک در خصوص مپ انت

۲۵ چالشهای روش يا رويکرد مبتني بر ريسک در خصوص مپ انت

مراحل ارزيابي ريسک پولشويي تامين مالي تروريسم در رويکرد مبتني بر ريسک

۱-۶- تعيين جنبه های آسیب پذير فعاليت موسسه نسبت به خطر پولشويي تامين مالي تروريسم

۲۶ بررسي انواع مشتري های موسسه

۳۶ بررسي کشورهای مرتبط با موسسه مالي

لم

۶۶ بررسي سازمانهای مرتبط با موسسه مالي

۵-۰-۱ ارزيابي و حساببرسي برنامه بررسي ريسک يك موسسه

- رهنمودهایی برای مقامات دولتي در مورد نظارت مبتني بر ريسک در خصوص مبارزه با پولشويي تامين مالي تروريسم

۱۷ اصول اساسی برای اعمال روش يا رويکرد نظارت مبتني بر ريسک

۲-۷- ارزيابي ريسک ملي

- رهنمودهایی برای موسسه های مالي در مورد اعمال روش يا رويکرد مبتني بر ريسک

۱-۸- گروه بندي ريسک

۲-۸- بررسي ريسک کشوري منطقه جغرافيايي

۳۸ بررسي ريسک مشتري

۴۸ بررسي ريسک محصول خدمت

۵ بررسي متغيرهای تأثير گذار بر ريسک پولشويي تامين مالي يك موسسه مالي

۸-۶- کنترل موقعيتهاي پرريسک توسط موسسات مالي

برنامه کاربردي روش يا رويکرد مبتني بر ريسک در خصوص مبارزه با پولشويي تامين مالي تروريسم در بانکها و موسسات

مالي

۱-۹- شناسايي مشتري شناسايي دقيق مشتري

۲-۹- پايش نقل و انتقالات و مشتريان

۳-۹- گزارش دهی نقل و انتقالات مشکوک

۹۶ کنترلهای داخلي در رويکرد مبتني بر ريسک در خصوص مبارزه با پولشويي تامين مالي تروريسم

۵۹ آموزش و آگاهي

۱۰- نظارت مبتني بر ريسک براي مقابله با پولشويي تامين مالي تروريسم

۱۱ نحوه تجزيه و تحليل و ارزيابي ريسک موسسات مالي توسط ناظران بانکی پيشنهادی کمیته نظارت بانکی بال (بازل)

۱۲ تجربه برخی از کشورها در خصوص نظارت مبتني بر ريسک براي مقابله با پولشويي تامين مالي تروريسم کلام آخر

پی نوشت ها

فهرست منابع

ب

وقت اداره مبارزه با پولشویی بانک مرکزی ج. ا. ایران جناب آقای عبدالمهدی ارجمند نژاد ترجمه و انتشار این کتاب را مفید تشخیص دادند. بنابراین ایشان در سال ۱۳۹۱ ترجمه این کتاب را به اینجانب محول کردند. ترجمه کتاب در اواخر سال ۱۳۹۱ به پایان رسید و کتاب وارد مرحله چاپ و اخذ مجوز انتشار شد و سرانجام در پایان سال ۱۳۹۲ این کتاب با عنوان پیشگیری از پولشویی و تامین مالی تروریسم، راهنمای عملی برای ناظران بانکی چاپ و منتشر شد و در اختیار شبکه بانکی کشور نیز قرار گرفت این کتاب در واقع حاصل بررسی سیستم نظارتی چند کشور توسط کارشناسان بانک جهانی در خصوص چگونگی پیشگیری از پولشویی تامین مالی تروریسم و تعیین سیستم کارا و مفید نظارتی در این خصوص بود با مطالعه دقیق و ترجمه این کتاب دریافتم که محور و توصیه اصلی این کتاب اعمال نظارت مبتنی بر ریسک برای پیشگیری از پولشویی تامین مالی تروریسم است. همچنین با عنایت به اینکه گروه ویژه اقدام مالی نیز در همین راستا در ویرایش جدید توصیه های خود در سال ۲۰۱۲ بر رویکرد نظارت مبتنی بر ریسک در خصوص پیشگیری از پولشویی تامین مالی تروریسم تاکید کرده بود و افزون بر این کمیته نظارت بانکی بال (بازل) نیز در مقدمه ویرایش جدید اصول نظارتی خود در سال ۲۰۱۲ نظارت مبتنی بر ریسک برای پیشگیری از پولشویی تامین مالی تروریسم را مورد اشاره و تایید قرار داده بود همه این موارد انگیزه ای شد که کنکاشی در مورد چگونگی رویکرد و نظارت مبتنی بر ریسک برای پیشگیری از پولشویی تامین مالی تروریسم انجام دهم. در این راستا به مطالعه مقالات و کتابهای قابل دسترس در خصوص مبارزه با پولشویی تامین مالی تروریسم و نظارت مبتنی بر ریسک برای پیشگیری از پولشویی تامین مالی تروریسم پرداختم حاصل این مطالعه تالیف متن پیش رو است که امید می رود انتشار آن نخستین گام بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به عنوان مقام ناظر بر بانکها و موسسات اعتباری کشور برای ترویج رویکرد مبتنی بر ریسک برای پیشگیری از پولشویی تامین مالی تروریسم و اعمال نظارت مبتنی بر ریسک برای پیشگیری از پولشویی تامین مالی تروریسم باشد و بدینوسیله این نهاد بتواند با صدور دستور العمل لازم در این خصوص بانکها و موسسات اعتباری را موظف کند رویکرد مبتنی بر ریسک را برای پیشگیری از پولشویی تامین مالی تروریسم در پیش گیرند. همچنین بانک مرکزی و نظام بانکی با اعمال نظارت مبتنی بر ریسک در خصوص مبارزه با پولشویی تامین مالی تروریسم بتوانند با کارایی بیشتری مانع سوء استفاده از بانکها برای مقاصد پولشویی شوند. همچنین امید می رود که این سند بتواند نقش و جایگاه رویکرد مبتنی بر ریسک را برای ناظران بانکی تبیین نموده و به توسعه و تعمیق این مفهوم در ادبیات بانکداری کشور بیانجامد.

مریم کشتکار کارشناس اداره مبارزه با پولشویی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اردیبهشت ۱۳۹۳

رویکرد و نظارت مبتنی بر ریسک برای پیشگیری از پولشویی و تامین مالی تروریسم

۱- مقدمه

برای انجام بازرسی جامع هر بانک در خصوص مبارزه با پولشویی تامین مالی تروریسم (مب تت) لازم است که هر بانک سالانه در این خصوص مورد بررسی قرار گیرد اما با وجود محدودیت بودجه ای و محدودیت تعداد بازرسیها و سایر متخصصان نظارتی بازرسی جامع معمولاً عملی نیست.

برای بازرسی یک بانک روشهای متنوعی وجود دارد از آن جمله روش یا رویکرد یک قاعده برای همه و روش یا رویکرد مبتنی بر ریسک در روش نخست مقام نظارتی صرف نظر از اندازه و نوع فعالیت و مشتریهای یک بانک یا موسسه مالی منابع نظارتی خود جهت نظارت بر بانکها یا موسسات مالی را به طور برابر بین آنها توزیع میکند به این معنی که تمام سازمانهای مالی مشتریها و محصولات آنها به میزان برابری مورد توجه و نظارت قرار میگیرند یا اینکه منابع بر اساس عواملی غیر از ارزیابی ریسک هدف گذاری می شوند. اما در روش دوم مقام ناظر به منظور نظارت بر موسسات فوق با توجه به اندازه، حجم فعالیت نوع فعالیت و مشتریهای موسسات پولی و مالی منابع نظارتی موجود خود را بین موسسات فوق توزیع میکند. تجربه کشورهای مختلف حاکی از آن است که رویکرد یا روش کارا و موثر برای نظارت بر بانکها نظارت مبتنی بر ریسک است. این رویکرد توسط گروه ویژه اقدام مالی (FATF) نیز توصیه شده است. در این رویکرد یا روش مجموعه ریسک پولشویی تامین مالی تروریسم بانک یا موسسه مالی به عنوان مبنایی برای بررسی برنامه مطابقت مپ تت و تعیین اثربخشی سیاستها و رویه های اجرایی مپ تت بانک یا موسسه مالی به کار گرفته میشود در این روش یا رویکرد با بررسی و کنترل نقل و انتقالات یا تراکنشها مشخص میشود آیا ساز کارهای موجود در بانک در خصوص مبارزه با پولشویی تامین مالی تروریسم (مپ تت) همانگونه که طراحی شده اند عمل میکنند. در واقع هدف این رویکرد یا روش حداقل کردن هزینه های تطبیق عملیات بانک با برنامه مب تت آن و اطمینان یافتن از هدایت منابع نظارتی به سوی بانکهای پر ریسک است. به عبارت دیگر در رویکرد یا روش اخیر منابع نظارتی بر اساس اولویتها تخصیص داده می شود و موسسات با ریسکهای بالاتر مورد توجه و نظارت بیشتری قرار می گیرند.

با پذیرش رویکرد یا روش مبتنی بر ریسک ناظران بانکی میتوانند تمرکز خود را روی بانکهایی بگذارند که با احتمال بیشتری در معرض ریسک پولشویی تامین مالی تروریسم هستند. بر این اساس بانکهایی که فعالیتهای پیچیده تری انجام میدهند و یا بانکهای بزرگتر که درگیر نقل و انتقالات برون مرزی

هستند یا بانکهایی که تمرکز فعالیتشان بر خدمات بانکی اختصاصی است بیشتر مورد نظارت و بازرسی قرار می گیرند. با عنایت به کمبود منابع نظارتی هم از نظر منابع مالی هم از نظر تعداد بازرسان نظارتی در اکثر کشورها و در نتیجه توجیه اقتصادی نظارت مبتنی بر ریسک همچنین با نظر به توصیه گروه ویژه اقدام مالی مبنی بر اعمال رویکرد یا روش مبتنی بر ریسک در خصوص مب تت متن پیش رو به منظور آشنایی بیشتر کارکنان بانکها و ناظران بانکی با این روش یا رویکرد به معرفی رویکرد یا روش مبتنی بر ریسک برای مقابله با پولشویی تامین مالی تروریسم و نظارت مبتنی بر ریسک در خصوص مبارزه با پولشویی تامین مالی تروریسم (مپ تت) می پردازد در این راستا در ابتدا با عنایت به تمایز بین رویکرد مبتنی بر

ریسک و نظارت مبتنی بر ریسک در خصوص مبارزه با پولشویی تامین مالی تروریسم وجه تمایز آنها مشخص میشود. سپس با نظر به این که گروه ویژه اقدام مالی به کارگیری رویکرد یا روش مبتنی بر ریسک در خصوص مپ تت را توصیه کرده است دیدگاه این گروه در این خصوص مورد نظر قرار گرفته سپس تعریفی از ریسک پولشویی تامین مالی تروریسم ارائه شده پس از آن به چگونگی و مراحل بررسی ریسک پولشویی تامین مالی پرداخته و در این راستا به ویژه نظرات گروه ویژه اقدام مالی مورد توجه قرار گرفته و در مواردی نیز نظرات کمیته نظارت بانکی بال (بازل) در خصوص مدیریت ریسک پولشویی تامین مالی تروریسم مورد اشاره قرار گرفته است. در بخش دیگر روش با رویکرد مبتنی بر ریسک برای مقابله با پولشویی تامین مالی تروریسم مورد نظر قرار گرفته و سپس با عنایت به رابطه بین رویکرد مبتنی بر ریسک برای مقابله با پولشویی و مدیریت ریسک پولشویی تامین مالی تروریسم نظر کمیته نظارت بانکی بال (بازل) ۴ در خصوص مدیریت صحیح ریسک پولشویی تامین مالی تروریسم مورد بحث قرار گرفته است. پس از آن منافع و چالش های رویکرد مبتنی بر ریسک برای مقابله با پولشویی تامین مالی تروریسم مورد نظر قرار گرفته است و سپس به مراحل ارزیابی ریسک پولشویی تامین مالی تروریسم در رویکرد مبتنی بر ریسک پرداخته و پس از آن به ذکر رهنمودهایی برای مقامات دولتی در مورد نظارت مبتنی بر ریسک در خصوص مپ تت پرداخته شده است. در ادامه رهنمودهایی برای موسسه های مالی در مورد اعمال روش با رویکرد مبتنی بر ریسک ارائه شده است. در بخش دیگر برنامه کاربردی برای اعمال روش با رویکرد مبتنی بر ریسک در خصوص مپ تت در موسسات مالی ارائه شده است. پس از آن نظارت مبتنی بر ریسک و چگونگی انجام آن مورد نظر قرار گرفته است. نحوه تجزیه و تحلیل و ارزیابی ریسک موسسات مالی توسط ناظران بانکی پیشنهادی کمیته نظارت

لمدا

بانکی بال (بازل) موضوع بعدی در این زمینه است و در بخش پایانی نیز تجربه برخی از کشورها در خصوص نظارت مبتنی بر ریسک برای مقابله با پولشویی تامین مالی تروریسم مورد نظر قرار گرفته است.

۲- تمایز بین رویکرد مبتنی بر ریسک و نظارت مبتنی بر ریسک برای مقابله با پولشویی ر تامین مالی تروریسم
رویکرد مبتنی بر ریسک برای مبارزه با پولشویی تامین مالی تروریسم یا سیاست ها و رویه های اجرایی مبتنی بر ریسک در موسسه های مالی که به منظور ارزیابی و کنترل ریسک پولشویی تامین مالی این موسسات توسط خودشان به کار گرفته میشود متمایز از نظارت مبتنی بر ریسک است. رویکرد مبتنی بر ریسک برای مبارزه با پولشویی تامین مالی تروریسم بدین معنی است که بنگاه ها برای مبارزه با پولشویی تامین مالی تروریسم سیاستها و رویه های اجرایی به کارگیرند که نسبت به ریسک حساس باشند. به عبارت دیگر در این رویکرد بنگاهها ریسک پولشویی تامین مالی تروریسم را برای موسسه خود مشخص و ارزیابی میکنند و سیستم ها و کنترلهای مناسبی برای مدیریت و کاهش ریسک پولشویی تامین مالی تروریسم موسسه خود به کار میگیرند. همچنین بنگاههایی که رویکرد مبتنی بر ریسک را برای مبارزه با پولشویی تامین مالی تروریسم به کار می گیرند میتوانند منابع نظارتی موجود برای مبارزه با پولشویی تامین مالی تروریسم را نیز در جاهایی متمرکز کنند که بیشترین اثر را داشته باشد. در این راستا بنگاه ها باید سیاستها و رویه های اجرایی در خصوص شناسایی و کنترل مشتری داشته باشند. از آنجا که قوانین و مقررات معمولاً جزئیات چگونگی انجام این کار را تعیین نمیکند بنابراین نحوه عمل هر بنگاه در این خصوص بستگی به ماهیت ریسک پولشویی تامین مالی تروریسم که بنگاه با آن روبرو است و نیز نوع محصولات عرضه شده به مشتری توسط بنگاه دارد برای مثال یک بانک با تعداد زیادی مشتری لازم است برای مبارزه با پولشویی تامین مالی تروریسم یک سیستم نرم افزاری را طراحی یا خریداری کند در حالیکه یک موسسه کوچکتر برای کنترل مشتریهای خود میتواند سیستمی با فن آوری پایین تری را به کارگیرد.

یک سیستم مبارزه با پولشویی تامین مالی تروریسم با رویکرد مبتنی بر ریسک در یک موسسه مالی نیز باید به گونه ای طراحی شود که در آن بین ریسک مشتری میزان و حد شناسایی دقیق مشتری و میزان نظارت مستمر توازن و تناسبی وجود داشته باشد.

در یک بانک یا موسسه مالی با رویکرد مبتنی بر ریسک برای مقابله با پولشویی تامین مالی تروریسم برای بررسی و تعیین ریسک پولشویی تامین مالی مشتریها باید ریسک مشتری ریسک کشور محل اقامت مشتری ریسک محصول خدمت دریافتی مشتری و ریسک نحوه ارائه محصول خدمت دریافتی مشتری بررسی و در نهایت پس از تعیین مستند رتبه ریسک مشتری ها ، سوابق و اسناد مربوط نیز ثبت و بایگانی شود.

در یک سیستم نظارتی مبتنی بر ریسک نیز همچنان که در اصول اساسی کمیته بال (بازل) تجدید نظر شده در سال ۲۰۱۲ آمده است در برنامه ریزی نظارتی و انجام نظارت تخصیص منابع نظارتی با نظر به ریسک هایی که موسسه مالی در معرض آن است مورد تأیید است. لازم به ذکر است که کمیته نظارت بانکی بال (بازل) در مقدمه متدولوژی اصول نظارت بانکی خود ویرایش سال (۲۰۰۶) متذکر شده بود که از زمان انتشار اصول نظارتی بازل در سال ۱۹۹۷ رویکرد نظارت مبتنی بر ریسک توسط برخی از مقامات نظارتی پذیرفته شده است اما از آنجا که اجماع بین المللی در مورد چنین رویکردی وجود ندارد کمیته نیز در اصول اساسی نظارتی خود ذکری از این رویکرد نکرده و مقامات نظارتی نیز ملزم به اعمال این رویکرد نیستند؛ اما این کمیته در مقدمه ویرایش جدید اصول نظارتی خود در سال ۲۰۱۲ نظارت مبتنی بر ریسک را مورد اشاره قرار داده و تأکید میکند در این رویکرد نظارتی منابع نظارتی در جاهای موثرتر به کار گرفته میشود و ناظران زمان و منابع بیشتری را به نظارت بانک های پرخطرتر اختصاص می دهند.

به هر حال از نظر کمیته نظارت بانکی بال روش مقام نظارتی برای تخصیص منابع نظارتی باید در برگیرنده شاخصهای مختلفی باشد از آن جمله تمرکز و حوزه اصلی فعالیت موسسه مجموعه کل ریسک موسسه، محیط کنترل داخلی و همسنجی مناسب بین موسسه های مالی در اصل ۲۹ ویرایش جدید اصول نظارتی بازل نیز به صراحت ذکر شده است

حرفه ای و اخلاقی در بخش مالی سیاستها و رویه های اجرایی مناسبی به کار میگیرند تا مانع سوء استفاده از بانکها در فعالیتهای مجرمانه در سطح ملی و بین المللی شوند از آن جمله قواعد شناسایی دقیق مشتری است. کمیته بازل در ژانویه ۲۰۱۴ نیز با انتشار گزارشی تحت عنوان مدیریت صحیح ریسکهای مرتبط با پولشویی تامین مالی تروریسم رویه ها و سیاستهای اجرایی مبتنی بر ریسک برای مقابله با پولشویی تامین مالی تروریسم را مورد نظر قرار داده و آن را تایید کرده است. این سند متذکر میشود که ناظران هنگام نظارت بر بانکها در خصوص مپ انت باید رویکرد مبتنی بر ریسک را بپذیرند همچنین ناظران باید تایید کنند، آیا بانک ها به اندازه کافی از اختیارات خود در خصوص اعمال اقدامات مپ انت بر پایه رویکرد مبتنی برریسک استفاده کرده اند؟ این سند همچنین متذکر میشود اطلاعات بانکها در خصوص شناسایی دقیق مشتری باید بر اساس رویکرد مبتنی بر ریسک به روز شود در این سند همچنین کمیته از پذیرش و اعمال استانداردها یا توصیه های گروه ویژه اقدام مالی توسط بانکها حمایت کرده است.

در خصوص نظارت مبتنی بر ریسک در خصوص مپ انت باید متذکر شد این شیوه نظارت بدون اعمال رویکرد مبتنی بر ریسک در خصوص مپ انت توسط موسسات مالی امکان پذیر نیست یا بسیار مشکل خواهد بود در نظارت مبتنی بر ریسک در خصوص مپ انت نیز روش به کار گرفته شده برای تخصیص منابع نظارتی باید به طور مستمر به روز شود به طوری که بازتابی از ماهیت اهمیت و حوزه ریسک هایی باشد که موسسه مالی در معرض آنها قرار دارد. این اولویت بندی ناظران را هدایت میکند به موسسه های مالی فعال در زمینه های پر ریسک از نظر پولشویی تامین مالی تروریسم توجه بیشتری کنند به هر حال عوامل ریسکی که برای اولویت بندی عمل نظارتی به کار گرفته میشود نه تنها به ریسک ذاتی فعالیت خاص هر موسسه، بلکه به کیفیت و کارایی سیستمهای مدیریت و کنترل ریسک هر موسسه نیز بستگی دارد. لازم به ذکر است وجود یک سیستم نظارتی و پایش مبتنی بر ریسک جزء اساسی یک برنامه موثر مبارزه با پولشویی تامین مالی تروریسم در سطح کلان یا ملی و سطح خرد یا بنگاه - نیز محسوب می شود.

دیدگاه گروه ویژه اقدام مالی در مورد رویکرد با روش مبتنی بر ریسک و نقش این گروه در توسعه رویکرد فوق در خصوص مبارزه با پولشویی تامین مالی تروریسم

بر اساس نظر گروه ویژه اقدام مالی برای مشخص کردن مناطق پر ریسک از نظر پولشویی تامین مالی تروریسم باید تجزیه و تحلیل ریسک انجام شود در این راستا لازم است مقامات ذیصلاح هر کشور مناطق اصلی آسیب پذیری کشور نسبت به ریسک پولشویی تامین مالی تروریسم را مشخص کنند. موسسه ها نیز لازم است مشتریها محصولات و خدمات پریسک همچنین شیوه ارائه محصولات و خدمات و

مناطق جغرافیایی محل استقرار واحدهای تابع خود را از نظر دربرداشتن ریسک پولشویی تامین مالی مشخص کنند. از نظر گروه فوق این بررسیها نباید ایستا باشد بدین معنی که در طول زمان و بسته به چگونگی تهدیدها و شرایط بررسی ریسک نیز باید تغییر کند بر این اساس برای ارزیابی ریسک باید رویه های مناسبی طراحی شود به گونه ای که برای کنترل ریسک در سطوح بالاتر باید روشهای پیشرفته به کار گرفته شود اما برای سطوح پایین ریسک به کارگیری روشهای ساده کنترل کفایت میکند. برای مثال در بخش خدمات مالی این اقدامات کنترلی شامل شناسایی کامل مشتری و کنترل نقل و انتقالات با کمک ابزارهای پیشرفته میشود.

هر چند از نظر گروه ویژه اقدام مالی اصول و روشهای پذیرفته شده بین المللی برای تعیین ماهیت و وسعت روش یا رویکرد مبتنی بر ریسک برای مبارزه با پولشویی تامین مالی تروریسم وجود ندارد، اما به طور کلی رویکرد یا روش موثر مبتنی بر ریسک در خصوص مپ انت شامل شناسایی و طبقه بندی ریسک های پولشویی تامین مالی تروریسم و برقراری کنترلهای معقول بر اساس ریسکهای شناخته شده است. چنین روش یا رویکردی به موسسه های مالی اجازه میدهد قضاوتهای حرفه ای معقول و مستدلی نسبت به مشتری خود انجام دهند با به کارگیری رویکرد یا روش مبتنی بر ریسک که به خوبی مهندسی شده و مستدل باشد. تصمیم موسسه های مالی در مورد مدیریت ریسک پولشویی تامین مالی تروریسم توجیه خواهد داشت و موسسه های مالی خواهند توانست مشتریان خود را مورد قضاوت حرفه ای قرار دهند.

از نظر گروه ویژه اقدام مالی رویکرد یا روش مبتنی بر ریسک نباید به گونه ای باشد که مانع نقل و انتقالات مالی مشتریهای موجود یا مشتریهای بالقوه موسسه مالی شود بلکه این روش باید به گونه ای طراحی شود که به موسسه های مالی کمک کند به طور موثری ریسک پولشویی تامین مالی تروریسم را مدیریت کنند روش یا رویکرد مبتنی بر ریسک زمانی که به طور معقولی طراحی شده باشد، یک ساختار کنترلی موثر و مناسب برای مدیریت ریسکهای قابل شناسایی پولشویی تامین مالی تروریسم فراهم میکند. به هر حال این نکته را باید در نظر داشت حتی کنترلهای منطقی اعمال شده از جمله کنترلهای اعمال شده در رویکرد مبتنی بر ریسک در خصوص می نت نیز قادر به کشف و شناسایی تمام موارد پولشویی تامین مالی تروریسم نخواهد بود بنابراین تنظیم کنندگان مقررات مقامات قضایی مجریان قانون باید توجه خاصی به درست و معقول بودن روش یا رویکرد مبتنی بر ریسک هر یک از موسسه های مالی برای مقابله با پولشویی تامین مالی تروریسم داشته باشند. زمانی که این موسسات به علت شکست در پیاده سازی روش یا رویکرد مبتنی بر ریسک یا شکست برنامه مپ انت مبتنی بر ریسک که فاقد طراحی مناسب است نتوانند به

طور موثری ریسکها را کاهش دهند تدوین کنندگان، مقررات مجریان قانون یا مقامات قضایی باید وضع جریمه ها یا سایر راه حلای مناسب نظارتی اجرایی را مورد نظر قرار دهند.

گروه ویژه اقدام مالی بر اساس دیدگاه خود در خصوص رویکرد مبتنی بر ریسک در خصوص مپ انت پیوسته در توصیه های

تدوینی خود اصول نظارتی مبتنی بر ریسک را لحاظ کرده است؛ به طوری که در نسخه های پیشین توصیه های گروه ویژه اقدام مالی در سال ۱۹۹۶، ۲۰۰۱ و ۲۰۰۳ نیز درجات مختلفی از ریسک پولشویی تامین مالی تروریسم برای انواع خاصی از موسسات مالی یا برای انواع خاصی از مشتریان محصولات یا نقل و انتقالات مورد نظر قرار گرفته بود بر اساس توصیه های مذکور کشورها می توانستند ریسک را به دو صورت مورد نظر قرار دهند (الف) اصل کلی ریسک که تنها برای موسسات مالی کاربرد داشت و اجازه میداد کشورها در برخی موارد توصیه های معینی را گزینش کنند نه اینکه آنها را به طور کامل یا جزئی به کارگیرند و ب در توصیه های خاصی نیز درجه ریسک موضوعی بود که یک کشور یا باید در صورتی که ریسک

از یک حدی بالاتر بود آن را مورد نظر قرار میداد یا در صورتی که ریسک از حدی پایین تر بود آن را در نظر نمی گرفت . لازم به ذکر است گروه ویژه اقدام مالی با عنایت به اهمیت رویکرد مبتنی بر ریسک در نشست خود با نمایندگان بخشهای بانکی و اوراق بهادار در دسامبر سال ۲۰۰۵ نیز موافقت خود را با تشکیل یک گروه مشاوره ای الکترونیکی در خصوص رویکرد با روش مبتنی بر ریسک اعلام کرد.

در این بخش به منظور مشخص شدن تفاوت دیدگاه گروه ویژه اقدام مالی لحاظ شده در توصیه های پیشین و ویرایش جدید توصیه های این گروه در خصوص مدیریت کاهش ریسک پولشویی تامین و مقابله با پولشویی تامین لازم دیده شد که مقایسه تطبیقی مختصری بین توصیه های پیشین و کنونی این گروه در خصوص ارزیابی و مقابله با ریسک پولشویی تامین مالی تروریسم انجام شود تا خوانندگان بهتر به اهمیت رویکرد مبتنی بر ریسک برای مقابله با پولشویی تامین مالی تروریسم در نگارش جدید توصیه ها پی ببرند.

۱-۳- اصل کلی ریسک لحاظ شده در توصیه های پیشین ۱۳ گروه ویژه اقدام مالی پیش از سال ۲۰۱۲ که آخرین ویرایش و اصلاحات توصیه های گروه ویژه اقدام مالی منتشر شد. در توصیه های گروه ویژه اقدام مالی یک کشور میتواند تصمیم بگیرد مجموعه کامل اقدامات می تت لحاظ شده در توصیه های پیشین شماره های ۱۱، ۱۳، ۱۵، ۱۸ و ۲۱-۲۲ را در مورد تمام انواع موسسات

مالی اعمال کند یک کشور همچنین میتواند در صورت وجود محدودیت هایی تصمیم بگیرد اعمال توصیه های خاصی را محدود کند این امر نیز به ندرت و با دلایل قابل توجیهی امکان پذیر بود. از آن جمله

ه در صورت انجام فعالیت مالی توسط فرد یا موسسه به صورت بسیار محدود یا موردی به طوری که احتمال پولشویی تامین مالی تروریسم کم باشد. در این صورت یک کشور می تواند عدم ضرورت به کارگیری اقدامات مبارزه با پولشویی به طور کامل یا جزئی توسط موسسات مالی را اعمال کند.

ه در شرایط بسیار محدود و قابل توجیه و در صورت اثبات پایین بودن ریسک پولشویی یک کشور میتواند تصمیم بگیرد همه یا برخی از توصیه های گروه ویژه اقدام مالی را برای برخی از فعالیتهای مالی اعمال نکند.

۲-۳- سایر موارد ریسک خاص لحاظ شده در توصیه های پیشین گروه ویژه اقدام مالی ۱۴ در توصیه های پیشین گروه ویژه اقدام مالی افزون بر اصل کلی ریسک پولشویی تامین مالی تروریسم رویکرد مبتنی بر ریسک نیز یا لحاظ شده بود یا به طور ذاتی بخشی از توصیه های فوق یا مرتبط با توصیه های فوق بود. به طوری که در مورد موسسات مشاغل و حرفه هایی که مشمول توصیه های فوق بودند به طور کلی ریسک در چهار حوزه اصلی مورد نظر قرار گرفته بود :

(۱) اقدامات در خصوص شناسایی دقیق مشتری توصیه های ۵۹ پیشین

(۲) سیستمهای کنترل داخلی موسسات توصیه های ۱۵ و ۲۲ پیشین

(۳) وضع مقررات و نظارت توسط مقامات ذیصلاح (توصیه ۲۳ پیشین)

(۴) مقید کردن کشورها به اینکه اجازه دهند حرفه ها و کسب کارهای غیر مالی به روش مشابه موسسات مالی ریسک پولشویی تامین مالی تروریسم را در نظر بگیرند توصیه های ۱۲، ۱۶ و ۲۴ پیشین

۱-۲-۳- ریسک های مورد نظر در خصوص شناسایی دقیق مشتری

در این توصیه ها ریسک به چند صورت مورد نظر قرار گرفته بود

(الف) موارد پرریسک در توصیه شماره ۵ هر کشوری باید موسسات مالی را ملزم میکرد شناسایی دقیق مشتری را در مورد مشتریان پرریسک نقل و انتقالات یا روابط کاری پرریسک خود انجام دهند.

ب موارد کم ریسک یک کشور می تواند اجازه دهد موسسه های مالی در تصمیم گیری برای وسعت اقدامات در خصوص شناسایی دقیق مشتری ریسکهای پایین تر را نیز در نظر بگیرند. بنابراین

لم

موسسات مالی می توانستند اقدامات لازم برای شناسایی دقیق مشتری را کم کرده یا ساده کنند. دو نمونه از موسسات کم ریسک عبارت بودند از موسسه های مالی مقید به رعایت توصیه های گروه ویژه اقدام مالی مشمول نظارت برای تطابق با این توصیه ها و شرکتهای عمومی پذیرفته شده در بورس که ملزم به رعایت الزامات افشاء هستند.

(ج) ریسک ناشی از اختراعات یک کشور طبق توصیه شماره ۸ پیشین گروه ویژه اقدام مالی باید موسسه های مالی را از این نظر که با بکارگیری تکنولوژیهای پیشرفته میتوانند ریسک ناشی از گمنامی مشتری را افزایش دهند مورد نظر قرار می داد.

د مکانیزم بررسی ریسک طبق استانداردهای گروه ویژه اقدام مالی این انتظار وجود داشت که مکانیزم مناسب بررسی شده توسط مقامات ذیصلاح یا رویه هایی پذیرفته شده توسط موسسه های مالی درجه ریسک و چگونگی مدیریت ریسک و اهداف موسسه را مشخص کنند افزون بر این در جاهایی که مقامات ذیصلاح دستورالعملهایی برای موسسه های مالی در خصوص رویه های مناسب مبتنی بر ریسک انتشار داده بودند باید مشخص میشد آیا آنها این دستورالعمل ها را در عمل به کار

میگیرند؟ در توصیه های فوق در مکانیزم بررسی ریسک موسسه اهمیت ریسک کشور نیز مورد نظر قرار گرفته بود (توصیه ۵ و ۹ پیشین)

۲-۲-۳- ریسکهای مورد نظر در توصیه ۱۵ و ۲۲ پیشین مرتبط با سیستم کنترل داخلی موسسات مالی در خصوص سیستمهای کنترل داخلی طبق توصیه پانزدهم پیشین ایجاد رویه های داخلی مناسب سیستم های آموزشی و حسابرسی با ملاحظه مستمر و ویژه در مورد پتانسیل ریسکهای پولشویی تامین مالی تروریسم از ناحیه مشتریان محصولات خدمات و مناطق جغرافیایی حوزه فعالیت موسسه و غیره مورد تاکید بود. بر اساس توصیه ۲۲ پیشین نیز لازم بود در زمان بررسی اقدامات انجام شده توسط واحدهای تابعه و شعبه های خارجی ریسک کشور محل استقرار شعبه های فوق نیز مورد نظر قرار گیرد.

۲-۳-۳- ریسکهای مورد نظر در توصیه ۲۳ پیشین در خصوص مقررات و نظارت توسط مقامات ذیصلاح طبق توصیه ۲۳ پیشین در مورد موسسات مالی غیر از موسسات مشمول اصول اصلی نظارت کمیته بازل یا افراد ارائه دهنده خدمات انتقال ارزش یا پول (۱۵) یک کشور میتواند هنگام تعیین وسعت اقدامات برای اخذ مجوز یا ثبت فعالیت موسسات در بخش مالی خاص ریسک پولشویی تامین مالی تروریسم را در نظر داشته موسسات مالی را به منظور مپ تت مورد نظارت و بازرسی قرار دهد. در صورت اثبات پایین بودن

9

لمدا

ریسک پولشویی تامین مالی تروریسم نیز اقدامات برای اخذ مجوز یا ثبت فعالیت میتواند آسان تر باشد. وسعت اقدامات الزامی ارائه دهندگان خدمات انتقال ارزش یا پول و خدمات تبدیل پول ارز برای اخذ مجوز رعایت حداقل استانداردهای اعلام شده بود. طبق توصیه ۲۳ موسسات مالی مشمول اصول اساسی نظارت کمیته بازل باید همچنین بخشهایی از اصول اساسی کمیته بازل مربوط به مپ تت بخشهایی که به طور صریح در توصیه های گروه ویژه اقدام مالی لحاظ نشده است را نیز اعمال میکردند برای مثال به منظور مبارزه با پولشویی تامین مالی تروریسم داشتن مجوز فعالیت برای موسسات ضروری بود.

۲-۲-۴- ریسکهای مورد نظر در توصیه های ۱۲ و ۱۶ و ۲۴ پیشین در خصوص مفید کردن کسب و کارهای غیر مالی به در نظر گرفتن ریسک پولشویی ر تامین مالی تروریسم

در خصوص اعمال اقدامات مپ تت توسط کسب و کارهای غیر مالی طبق توصیه های ۱۲ و ۱۶ پیشین گروه ویژه اقدام مالی یک کشور میتواند موسسات فوق را مجاز کند به روشی مشابه با موسسات مالی ریسک پولشویی تامین مالی تروریسم را مورد نظر قرارداده و شناسایی دقیق مشتری و کنترلهای داخلی را در خصوص مپ تت اعمال کنند همچنین بر اساس توصیه ۲۴ یک کشور می تواند در زمان تعیین وسعت اقدامات لازم برای کنترل یا اطمینان از تطابق عملیات موسسات با قوانین و مقررات مپ تت ریسک پولشویی تامین مالی تروریسم در بخش کسب و کارهای غیر مالی را نیز مورد نظر قرار دهد. در صورت اثبات پایین بودن ریسک پولشویی تامین مالی تروریسم در مورد این کسب و کارها، اقدامات کنترلی می تواند ساده تر باشد.

۳-۳- رویکرد ریسک محور در توصیه های تجدید نظر شده گروه ویژه اقدام مالی

گروه ویژه اقدام مالی در سال ۲۰۱۲ با عنایت خاص به رویکرد مبتنی بر ریسک رویکرد ریسک محور برای مقابله با پولشویی تامین مالی تروریسم در توصیه های چهل و نه گانه پیشین خود تجدید نظر کرد. در واقع اصلاح و تجدید نظر در توصیه ها با هدف تشدید الزامات برای موقعیتهای پرریسک انجام شد. بر این اساس گفته میشود رویکرد توصیه های فوق رویکرد ریسک محور است که به کشورها اجازه می دهد در چارچوب توصیه های گروه ویژه اقدام مالی تدابیری به کارگیرند تا منابع محدود خود را به طور موثری به منظور کاهش ریسک پولشویی تامین مالی تروریسم هدف گذاری کنند. تدابیری که با ماهیت ریسک های تهدید کننده موسسات مشمول رعایت قوانین و مقررات مپ تت متناسب باشد آخرین ویرایش از

10

لمدا

توصیه های تجدید نظر شده گروه ویژه اقدام مالی ۱ در سال ۲۰۱۲ - که در آنها به صراحت بر رویکرد و نظارت مبتنی بر ریسک برای مقابله با پولشویی تامین مالی تروریسم تاکید شده است - به شرح زیر است:

توصیه ۱ ارزیابی ریسکها و اتخاذ رویکرد مبتنی بر ریسک

توصیه شماره ۱ توصیه ای جدید است که به صراحت بیان میکند کشورها باید ریسک هایی که در ارتباط با پولشویی تامین مالی تروریسم با آن مواجه هستند را شناسایی و ارزیابی کنند و اقداماتی از جمله تعیین یک مرجع مناسب برای هماهنگ کردن فعالیتهای مربوط به ارزیابی ریسک انجام دهند و منابع لازم را به منظور حصول اطمینان از کاهش موثر ریسکهای موجود به کارگیرند کشورها باید بر اساس ارزیابی های ریسک با اعمال رویکرد مبتنی بر ریسک اطمینان یابند اقدامات انجام شده برای مپ تت یا کاهش وقوع جرائم فوق با ریسکهای شناسایی شده تناسب دارد همچنین رویکرد فوق باید مبنای اصلی تخصیص موثر منابع برای نظام مبارزه با پولشویی تامین مالی تروریسم (مپ تت) و اجرای تدابیر ریسک محور مبتنی بر توصیه های گروه ویژه اقدام مالی باشد. در مواردی که کشورها ریسکهای بیشتری را شناسایی می کنند باید اطمینان یابند در نظام مپ تت آنها به حد کافی این گونه ریسکها مورد نظر قرار گرفته است و در مواردی که کشورها ریسکهای کمتری را شناسایی میکنند میتوانند تحت شرایط خاص تدابیر ساده تری را در ارتباط با برخی از توصیه های گروه ویژه اقدام مالی مجاز شمارند. همچنین کشورها باید موسسات مالی و نیز مشاغل و حرفه های غیر مالی معین را ملزم کنند ریسکهای خود

در ارتباط با پولشویی تامین مالی تروریسم را شناسایی و ارزیابی کرده و اقدامات موثری برای کاهش آنها انجام دهند.
توصیه ۲ همکاری و هماهنگی ملی
این توصیه به صراحت بر این نکته اشاره دارد که کشورها باید با آگاهی از ریسک های شناسایی شده سیاستهای ملی خود را در زمینه ممانعت تدوین کنند.
توصیه ۱۰، شناسایی دقیق مشتری
در بند "ت" توصیه شماره ۱۰ در ذیل اقدامات برای شناسایی دقیق مشتری به این نکته اشاره می شود که در طول دوره روابط کاری موسسه با مشتری به منظور حصول اطمینان نسبت به انجام نقل و انتقالات برای مشتری بر اساس شناخت موسسه نسبت به مشتری کسب و کار و وضعیت ریسک مشتری باید فرایند مستمر شناسایی دقیق مشتری انجام شود. در این بند همچنین گفته میشود موسسات مالی ملزم

11

هستند تمام تدابیر در خصوص شناسایی دقیق مشتری به شرح مندرج در بندهای (الف) تا (ت) در ذیل اقدامات برای شناسایی دقیق مشتری را اعمال کنند دامنه چنین تدابیری نیز باید بر مبنای رویکرد مبتنی بر ریسک طبق یادداشتهای تفسیری مربوط به توصیه فوق و توصیه شماره یک باشد. در این بند همچنین گفته شده است موسسات باید ملزم شوند پیش از برقراری روابط کاری با در طول دوره روابط کاری و یا در حین انجام نقل و انتقالات برای مشتریان غیر دایمی هویت مشتری و مالک ذینفع را احراز کنند. در صورتی که ریسکهای پولشویی تامین مالی تروریسم به طور موثری کنترل شده باشد و در مواردی که عدم ایجاد وقفه در انجام روال عادی یک فعالیت کاری ضرورت دارد کشورها میتوانند به موسسات مالی اجازه دهند فرایند تایید هویت مشتری را پس از ایجاد رابطه کاری و به محض این که از نظر منطقی انجام آن امکان پذیر باشد تکمیل کنند.

در مواردی که موسسات مالی قادر به رعایت الزامات مندرج در بندهای (الف) تا (ت) مذکور در بالا مبنی بر اصلاح متناسب دامنه اقدامات بر اساس رویکرد ریسک محور نباشند باید از افتتاح حساب و آغاز رابطه کاری و انجام نقل و انتقال برای متقاضی خوداری کنند یا رابطه کاری خود را با مشتریان فعلی خاتمه دهند و فرایند گزارش دهی معاملات مشکوک در رابطه با مشتری مورد نظر را اجرا کنند. این گونه الزامات باید در رابطه با همه مشتریان جدید اعمال شود هر چند که موسسات مالی باید مفاد این توصیه را در مورد مشتریان فعلی خود - بر اساس شرایط و ریسکهای مترتب - اجرا کنند و اعمال فرایند شناسایی دقیق مشتری را نسبت به روابط کاری جاری در مقاطع زمانی مقتضی مد نظر قرار دهند.
توصیه ۱۲ اشخاص دارای ریسک سیاسی

در مجموعه توصیه های گروه ویژه اقدام مالی و در زیر سرفصل تدابیر و اقدامات تکمیلی در مورد مشتریان و فعالیت خاص توصیه شماره ۱۲ موسسات مالی را ملزم میکند در رابطه با اشخاص خارجی دارای ریسک سیاسی اعم از مشتری و مالک ذینفع - افزون بر تدابیر معمول شناسایی کافی مشتری - اقدامات زیر را انجام دهند
الف اعمال نظامهای مدیریت ریسک مناسب برای احراز این امر که آیا مشتری یا مالک ذینفع مورد نظر یک شخص دارای ریسک سیاسی است یا خیر؟

ب اخذ تاییدیه مدیریت ارشد برای برقراری روابط کاری یا تداوم رابطه کاری با این مشتریان
ب اتخاذ تدابیر معقول برای احراز منبع دارایی و وجوه مشتری
ت انجام کنترل مستمر و مضاعف نسبت به روابط کاری با این گونه مشتریان
موسسات مالی باید ملزم شوند تدابیر معقولی برای احراز این امر اتخاذ کنند که آیا مشتری

